

Покрајински секретаријат за високо образовање
и научноистраживачку делатност

Проф. др Зоран Милошевић

Булевар Михајла Пупина бр. 16

21 000 НОВИ САД

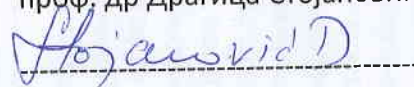
**Предмет: ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАЗВОЈ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ
ДЕЛАТНОСТИ АП ВОЈВОДИНЕ, ПРОЈЕКТНИ ЦИКЛУС 2021-2024. ГОДИНЕ**

Стручни савет за област **Биотехнологије и пољопривреде** на седници одржаној 12.11.2021. години у Новом Саду, којој су присуствовали сви доле потписани чланови, разматрао је захтеве за евалуацију 44 пројекта од значаја за развој научноистраживачке делатности АП Војводине, пројектни циклус 2021-2024. године.

Закључено је следеће:

Сви наведени пројекти су евалуирани, као и њихов значај за научно-истраживачку делатност АП Војводине. Све евалуације су једногласно донесене што чланови Стручног савета за област Биотехнологије и пољопривреде својим потписима потврђују.

Председник Стручног савета:
проф. др Драгица Стојановић

Члан Стручног савета:
проф. др Сандра Бијелић

Члан Стручног савета:
проф. др Игор Јајић

Р.Б.	БРОЈ ПРОЈЕКТА	НАЗИВ ПРОЈЕКТА	КОМЕНТАР	ЗНАЧАЈ ЗА АПВ	ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА Укупно
1	2696	Унапређење процеса сертификације органске производње применом система заснованих на знању	Опис проблема који карактеришу верификацију процеса плана сертификације произвођача у органској пољопривреди, а услед чега су постојећи потенцијал и ресурси са којима располаже Р. Србија, а нарочито АП Војводина, од 16 до 20 пута слабије искоришћени него што је то у земљама ЕУ, написан детаљно, садржајно и концизно. Циљеви пројекта сагледани јасно и конкретно и детаљно разрађени и наведени. У опису тренутног стања наводи се да се на тржишту могу срести само неколицина апликација које би могле да се искористе за подршку процеса сертификације органске пољопривредне производње, али та понуђена решења нису слична са овом платформом, која би на тржишту била једина веб платформа специјализована за подршку спровођења процеса сертификације у органској пољопривреди. Наведено истиче изузетно велики значај овог пројекта, по свим аспектима, за развој свих пољопривредних грана у оквиру органске производње. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно наведени у свим траженим сегментима, са нагласком на мултидисциплинарности. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје веома реалне, детаљне и бројне активности које планира спровести током реализације пројекта, сасвим у складу са радним активностима. Имплементација пројекта написана садржајно и јасно. Радни пакети разрађени до детаља, јасно написани и дефинисани. Листа очекиваних резултата, осим обавезних М20 радова по Конкурсу, предвиђа и мин. једну монографију. Ризици и план за превазилажење дати детаљно и појединачно по сваком радном пакету, са оценом степена ризика сваког појединачног утицаја.	9	60	69
2	2658	Биохемијски усмерена селекција баштенских ружа у циљу повећања квалитета и тржишне конкуритивности војвођанских произвођача	У опису проблема је, јасно и концизно, уз наводе релевантних литературних извора, предочено да у Р. Србији не постоји институција нити истраживачка група која се бави предложеном проблематиком, а која данас представља у свету нову област односно најмодернији приступ стварању нових сорти ружа са додатном вредношћу, кроз биохемијски усмерену селекцију. Циљеви пројекта јасно и конкретно наведени, сагледани и појашњени са свих аспеката, уз додатни шематски приказ повезаности постављених циљева. У опису тренутног стања наводи се да је неопходно пратити и примењивати светска достигнућа у овој новој области, на адекватнији начин искористити наше природне потенцијале, а са циљем боље тржишне позиционираниости и подизања конкурентности. Све је поткрепљено релевантним литературним изворима. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно наведени у свим траженим сегментима, са нагласком на мултидисциплинарности. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје веома реалне, детаљне и бројне активности које планира спровести током реализације пројекта, детаљно и јасно презентоване по годинама истраживања. Имплементација пројекта написана садржајно и јасно. Радни пакети детаљно разрађени, јасно дефинисани и приказани. Листа очекиваних резултата веома богато планирана, при чему се, осим обавезних М20 радова по Конкурсу, предвиђа и више додатних активности, међу којима и једна одбрањена докторска дисертација. Ризици сведени на минимум самим начином конципирања пројекта, при чему су дефинисани они основни који се могу појавити и дат је план за њихово превазилажење.	9	60	69

3	2551	Унапређење ефикасности употребе азота код озиме пшенице у Војводини	Опис проблема детаљно, садржајно и концизно написан. Циљеви пројекта сагледани са свих аспеката, детаљно и објективно наведени. Опис тренутног стања дат детаљно и конкретно. Очекивани утицаји пројекта јасно наведени у свим траженим сегментима, са нагласком да поступак стварања хомогених линија озиме пшенице траје најмање 5-6 година, чиме ће се продужити значај пројекта и након завршетка. Мапирајућа популација реализована кроз пројекат ће у будућности престављати основу за мапирање гена у вези са ефикасношћу употребе азота и припремање нових пројектних пријава. Такође, идентификација ових сорти представљаће вредне податке пољопривредним произвођачима, агрономима и стручној јавности о препоруци гајења сортимената озиме пшенице на мање плодним земљиштима, као и у органској и одрживој пољопривредној производњи. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта је предвидела да резултати буду презентовани према Правилнику, с тим да ће исти представљати вредну базу за даљу припрему пројекта, а чиме ће се продужити дисиминација пројектних активности у будућности и продужити утицај овог пројекта и након његовог завршетка. Имплементација пројекта написана садржајно и јасно, опис радних пакета дат детаљно, а ризици и план за њихово превазилажење објективно дефинисани.	9	59	68
4	2558	Утицај специфичних услова урбане средине на виталност дрвореда	Опис проблема детаљно, садржајно и концизно написан, са релевантним наводима референци. Циљеви пројекта сагледани са већине аспеката, кратко наведени. Опис тренутног стања дат детаљно и конкретно, уз подршку литературних извора. Очекивани утицаји пројекта јасно наведени у свим траженим сегментима. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта је предвидела додатно финансијско учешће за финансирање радова из резултата пројекта у М20 категорији у Open Access опцији, што је изузетно важно за свеобухватну видљивост резултата пројекта и будуће повећање цитираности аутора. Имплементација пројекта написана садржајно и јасно. Радни пакети разрађени детаљно. Ризици и план за превазилажење сагледани правилно и конкретно.	9	58	67
5	2573	Развој нових модела контроле респираторних болести у циљу побољшања квалитета и безбедности свињског меса	Веома иновативна испитивања која могу да имају значај у сузбијању инфекција респираторног тракта код различитих категорија свиња. План за дисиминацију и експлоатацију пројекта дефинисан правилно. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно наведени у свим траженим сегментима. Опис тренутног стања у области иновативног потенцијала пројекта правилно сагледан. Радни пакети детаљно приказани и у корелацији су са постављеним циљевима пројекта. Очекивани резултати пројекта правилно дефинисани.	9	57	66
6	2578	Одређивање меродавног вишка воде на подручју Војводине у оквирима климатских промена и екстремних хидрометеоролошких појава	Значајан пројекат који подстиче боље праћење и контролу природних ресурса у условима климатских промена и екстремних хидрометеоролошких појава. Циљеви пројекта и радни пакети су у корелацији са описом проблема, а план за дисиминацију и експлоатацију пројекта указује на висок потенцијал како са научног тако и са практичног аспекта применљивости.	9	56	65

7	2569	Ревитализација генског фонда као темељ оплемењивања и производње хмеља у АПВ	У опису проблема је јасно, али и превише детаљно, уз наводе релевантних литературних извора, дат историјат производње хмеља у Војводини, као и разлози због којих је АПВ од највећег центра ове производње доспела до увозника хмеља. Циљеви пројекта јасно, кратко и конкретно наведени, са нагласком да би фенотипизација и генотипизација требало да доведу до издвајања погодне и пожељне генетичке варијабилности за обнову програма оплемењивања хмеља, као и стварања пожељног идеотипа, који би био употребљив не само у индустријској производњи, већ и у малим породичним пиварама, органским и одрживим системима. У опису тренутног стања, подржано релевантним изворима литературе, јасно се наводи да данас није остало скоро ништа од ранијих успеха у оплемењивању и производњи хмеља, да је сав труд уложен у прошлим деценијама скоро потпуно уништен, те да данас на сортној листи не постоји више ни једна српска оплемењена сорта хмеља. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно наведени у свим траженим сегментима, са нагласком на мултидисциплинарности. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје реалне, детаљне и бројне активности које планира спровести током реализације пројекта. Радни пакети детаљно разрађени, јасно дефинисани и приказани. Листа очекиваних резултата дата сажето. Сагледани основни ризици карактеристични за пољопривредну производњу и дат план за њихово превазилажење, са нагласком да највећи ризик представља, како предлагач дефинише, не реално постављен захтев Конкурса о објави 6 радова из М20 категорије. За наведено не даје реалан план за превазилажење. У техничком опису није испоштована тражена анонимност предлагача.	9	56	65
8	2656	Примена гљива рода <i>Trichoderma</i> у одрживој пољопривреди	У опису проблема дају се предвиђања у унапређења тренутне производње парадајза у Војводини путем новог микробиолошког ђубрива на бази <i>Trichoderma</i> spp. Циљ пројекта дефинисан правилно. Опис тренутног стања доста уопштен, није сасвим у складу са радним пакетима. У очекиваним утицајима пројекта, предлагач наводи да ће развој препарата биофертилизатора који се заснивају на аутохтоним изолатима гљива из рода <i>Trichoderma</i>, довести до повећања продуктивности и побољшања квалитета плодова парадајза у условима органске производње. Опис радних пакета дефинисан, листа очекиваних резултата реално планирана. Правилно размотрени ризици и план за превазилажење истих.	9	54	63
9	2572	Употреба биомаркера микотоксина као показатеља изложености у интензивној свињарској производњи	Присуство микотоксина заиста, из године у годину, представља значајан проблем за безбедност, како хране за људе, тако и хране за животиње. Свакако да је угрожавањем безбедности хране угрожен и економски аспект било какве производње. Као један од највећих проблема у квантитативном одређивању микотоксина се наводи њихова неправилна дистрибуција у храни. Истраживачи овим пројектом, изложеност животиња микотоксинима, настоје да квантификују одређивањем њихових биомаркера у биолошком материјалу попут крви, урина, фецеса, жучи или млека уместо уобичајеног одређивања у храни за животиње. На овај начин би се поуздано могла добити информација о изложености животиња микотоксинима, чиме би се убрзало реаговање фармера адекватним мерама и значајно смањили трошкови у производњи. Током предложеног пројекта истраживачи обећавају развој методе за одређивање биомаркера микотоксина у урину свиња за четири микотоксина (афлатоксин Б1, зеараленон, охратоксин и деоксиниваленол) који су са економског и здравствено безбедног аспекта најзначајнији у исхрани свиња. Радни пакети су коректно описани и представљени. Ризици су препознати, као и евентуалне мере за њихово превазилажење.	9	51	60

10	2577	Развијање нових индекса квалитета вода Војводине у контексту одрживе пољопривреде и заштите животне средине (AQUA-QUAL)	Актуелна проблематика предложеног пројекта у циљу, пре свега, развијања нових индекса квалитета вода са вишим потенцијалом практичне, у односу на научну применљивост. Циљеви пројета и радни пакети су у корелацији са описом проблема.	7	52	59
11	2586	Израда стратегије превенције ширења Афричке куге свиња и решења за ублажавање последица поремећаја одрживог развоја узгоја свиња и негативног социо-економског утицаја на привредни развој Војводине	Значајна и иновативна истраживања у циљу детекције кључних тачака за превенцију и спрачавање ширења заразних болести како код домаћих, тако и код дивљих свиња. У пројекту је требало ближе дефинисати биосигурносне мере, као и локалитете испитивања (по окрузима).	8	51	59
12	2626	Испитивање нових формулација вакцине против sars-cov-2 вируса на нормалним и онколошким животињским моделима и стратегија развоја ефикасног протокола вакцинације паса	Испитивање нове формулација лекова, укључујући и вакцине, захтева опсежна ин витро и ин vivo испитавања, а све у циљу утврђивања безбедности и ефикасности предложене фармацеутске формулације. Сходно тренутној епидемиолошкој ситуацији у земљи (и свету), предложена испитивања у пројекту су веома значајна, али у циљу утврђивања имуногености потенцијалне вакцине је требало ближе дефинисати помоћне супстанце, односно у циљу испитивања ефикасности је требало ближе дефинисати број и расе паса.	9	50	59
13	2663	Употреба биоразградивих малчева за одржавање земљишта у производњи јабуке	У опису изазова је јасно и концизно представљена проблематика малчирања земљишта у вишегодишњим засадима воћака, при чему се наводи да је идеја пројекта развој метода одрживе употребе неискоришћених биљних остатака у воћарској производњи (рездбени остаци, слама, кора дрвета). Циљеви пројекта су бројни, јасно и конкретно наведени, са нагласком на издвајању клона сорте јабуке Гала који у условима АПВ даје најбоље резултате у зависности од врсте малч материјала при поређењу синтетичких и органских. У опису тренутног стања наводи се да је неопходно испитати трајност и утицај органских малчева на раст, продуктивност и квалитет плодова јабуке, као и дефинисати позитиван ефекат органског малча на очување земљишта, а све у циљу увођења еколошких алтернатива досадашњој употреби пластике и хербицида у наведене сврхе. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно и концизно наведени у свим траженим сегментима. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје детаљне и бројне активности које планира спровести током реализације пројекта, јасно презентоване по годинама истраживања. При наведеном није поштована анонимност предлагача, како то захтева Правилник о писању техничког описа пројекта. Радни пакети дефинисани и приказани табеларно по месецима сваке истраживачке године, без описа и објашњења сваке активности. Листа очекиваних резултата дата у виду очекиваних потврда постављених хипотеза у истраживању, без јасно наведених конкретних планираних објављених резултата у броју и категорији. Ризици и план за превазилажење истих сагледани и дати детаљно.	8	49	57
14	2549	Криопрезервација гамета и ембриона аутохтоних раса оваца	Сходно законској регулативи, односно наведеним методама које се у земљи тренутно спроводе (in situ- on farm), развијање и имплементација ex situ (In vitro - криоконзервација ембриона, сперматозоида, оплођених јајних ћелија, ДНК, соматских ћелија и другог биолошког материјала који може бити искоришћен за реконструисање животиња) представља још један од покушаја у циљу очувања аутохтоних раса оваца. Иако добро осмишљен и конципиран пројекат, у опису пројекта је требало ближе дефинисати које аутохтоне расе оваца ће бити предмет испитивања, што је подразумевало детаљнију анализу аутохтоних раса (локалитети, број животиња).	8	48	56

15	2542	Агробiodиверзитет лековитих и ароматичних биљака у Војводини - МАР	Опис проблема детаљан, али не до краја јасно конципиран, при чему се у истом наводи основна идеја пројекта у смислу испитивања интеракције биљка-ризосфера-земљиште, како би се успешно дале препоруке за гајење лековитих и ароматичних биљака и очувао квалитет земљишта на територији Војводине. Циљеви пројекта наведени кратко, прилично уопштено. У опису тренутног стања наводе се проблеми са којима се тренутно сусрећу произвођачи лековитог и ароматичног биља, са нагласком о могућности решавања истих путем реализације овог пројекта. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, са нагласком на мултидисциплинарности, при чему нису јасно одвојени у свим траженим сегментима. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје активности које планира спровести током реализације пројекта, где осим објављивања радова, наводе углавном стручна предавања и едукативна сапштења. Радни пакети дефинисани и приказани табеларно по месецима сваке истраживачке године, са описом и објашњењем сваке активности. Листа очекиваних резултата дата у виду очекиваних потврда постављених хипотеза у истраживању, без јасно наведених конкретних планираних објављених резултата у броју и категорији. Ризици и план за превазилажење истих сагледани кратко и у малом броју.	7	48	55
16	2662	Подизање нивоа технологије гајења винове лозе карактеризацијом економски најзначајнијих проузроковача вирусних обољења и фитоплазми ради одрживе производње аутохтоних сорти	Опис проблема истраживања приказан кратко и концизно, базиран на дугорочном очувању генетских ресурса АП Војводине у погледу аутохтоних сорти винове лозе, кроз обезбеђивање здравог садног материјала и здравствену контролу већ постојећих засада. Циљеви пројекта конкретно наведени, усмерени на идентификацију вируса и фитоплазми и уништавања заражених чокота, чиме се прекида ланац преношења вирусних инфекција, што представља темеље успешне заштите и превенције. У опису тренутног стања и иновативности дат детаљан преглед вируса и фитоплазми које су предмет истраживања, остали наводи у овом делу нису значајно наглашени. Такође, нису ни подржани релевантним изворима литературе. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно наведени у свим траженим сегментима, са нагласком на мултидисциплинарности. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје детаљне и бројне активности које планира спровести током реализације пројекта. Имплементација пројекта написана садржајно и јасно. Радни пакети разрађени детаљно, јасно написани и дефинисани, подржани шематским планом за сваки истраживачки месец и годину. Листа очекиваних резултата дата описно, без јасно наведених конкретних планираних објављених резултата у броју и категорији. Ризици и план за превазилажење истих дати детаљно.	8	46	54
17	2575	Праћење присуства и ширења векторских зооноза у Војводини	Посматрано са епидемиолошког аспекта, праћење присуства и ширења векторских зооноза је веома значајно за АПВ, али је иновативност предложеног пројекта ниска. У предложеном пројекту је требало ближе дефинисати величину узорка пореклом од животиња, али и људи.	7	44	51

18	2700	Процена потенцијала за смањење губитка азота у пољопривреди применом моделовања и симулација процеса у агроекосистемима	Опис проблема које изазива неконтролисано и неумерено уношење ђубрива у земљиште описан детаљно, при чему се дају смернице за решавање истих путем моделовања и симулације процеса у агроекосистемима. Циљеви пројекта наведени кратко, прилично уопштено, већином у форми питања којима се планира бавити институција истраживач при реализацији пројекта. У опису тренутног стања наводе моделовања која се до сада користе у свету и њихова учинковитост. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, јасно одвојени у свим траженим сегментима. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје активности које планира спровести током реализације пројекта, где осим објављивања радова, наводе углавном стручна предавања, едукативна сапштења и представљање резултата пројекта институцијама у држави. Радни пакети дефинисани и приказани по истраживачкој години, са набројаним активностима. Листа очекиваних резултата дата у виду списка референци и бенефита пројекта. Ризици и план за превазилажење истих сагледани објективно.	6	45	51
19	2685	Иновативне стратегије за унапређење производње кукуруза у АП Војводини	Иако актуелна проблематика истраживања, процена ризика указује на смањену могућност високо постављених пројектних задатака.	7	44	51
20	2581	Проучавање интеракције микроорганизми-биљке у циљу заштите биљака и повећања продуктивности	Веома иновативна истраживања у контролисаним условима, а у циљу утврђивања интеракција између биљака соје и корисних и фитопатогених микроорганизама (као и штетних артропода (гриња). Постављени циљеви пројекта нису у корелацији са наведеним радним пакетима. Без озира што ће се испитивања спроводити у контролисаним условима, није могуће да ризици не постоје.	8	42	50
21	2546	Побољшање реакције на различите фазе суше у пољопривреди коришћењем бајесових мрежа и мапа вероватноћа бескишних периода	Дисеминација и експлоатација пројекта нису у корелацији са постављеним циљевима. Веома низак научни потенцијал предложеног пројекта.	6	42	48
22	2608	Унапређење одрживог развоја АП Војводине кроз искоришћење отпадне биомасе у правцу добијања биогорива друге генерације	Због исцрпљивања резерви нафте, али и негативног утицаја фосилних горива на животну средину, производња биогорива у свету има велики значај задњих деценија. Али код примене биогорива јавља се проблем што се њихова производње базира на коришћењу јестивих сировина што је у колизији са глобалном производњом хране и оскудицом земљишта. Стога је циљ овог пројекта да се као сировински потенцијал за производњу биогорива употребе отпадне биомасе, пре свега отпадно јестиво уље, али и сировине које потичу од постојећег дрвећа и грмља (тоне лишћа, резница, грана, иглица, плодова и семена). Истраживачи су веома лепо описали циљеве, али и радне пакете односно задатке по којима би се пројекат спроводио. Овај пројекат представља врло перспективно и иновативно решење, али сматрамо да постоје значајни методолошки ризици, пре свега у прикупљању отпадног уља из различитих врста ресторана, затим проблеми са прикупљањем семена из урбаног зеленила и приградских шума.	8	40	48
23	2653	Међуусеви у функцији повећања плодности и конзервације земљишта у агроеколошким условима Војводине	Још један од пројеката који у фокус ставља смањење плодности земљишта која доминирају у Војводини (чернозем, ритска црница), што компромитује напоре за производњом хране са високонутритивним својствима. Ова група истраживача сматра да се очување, па и побољшање својстава земљишта, може решити применом међуусева, и то идентификацијом најповољнијих генотипова и смеша једногодишњих врста међуусева у ратарском плодореду. У међуусеве се убрајају легуминозе и смеше легуминоза и стрних жита чиме се настоји повећати садржај азота у земљишту, као и садржај органске материје кроз секвестрацију органског угљеника. Реализација пројекта кроз опис радних пакета је веома добро осмишљена и дизајнирана, као и очекивани резултати. Ризици су добро препознати, као и мере за њихово превазилажење, с тим да су и истраживачи свесни да у току трогодишњег истраживања се не може очекивати значајнија промена органске материје, али наводе да се путем анализе садржаја органске материје може утврдити у којој мери ће доћи до ове промене.	8	40	48

24	2649	Иновативни приступ процесу утврђивања нивоа толерантности гајених биљака према жичарима применом оператора агрегације и статистичких метода	Мултидисциплинарни приступ у дефинисању механизма толерантности одабраних генотипова сунцокрета према жичарима. Иновативност предложеног пројекта се пре свега огледа у креирању нових математичких модела.	5	42	47
25	2564	Производња поврћа као фактор развоја привреде АП Војводине	У опису проблема истраживања дат уопштен преглед постојећих технологија повртарске производње, без конкретних предлога и навода како би овај пројекат допринео решавању изазова који постоје у овој грани пољопривреде. Циљеви пројекта поступно наведени, без детаљне разраде и објашњења. У опису тренутног стања наводе се компаративне предности повртарске производње, као и чињеница да производни и економски потенцијали за исту у АПВ нису искоришћени. Сагледава се стање са агроекономског аспекта, са нагласком на креирању аграрне политике те дефинисању аграрних циљева и стратегије развоја. Очекивани утицаји пројекта су вишеструки, наведени јасно и појединачно у већини тражених сегмената. План дисиминације приказан детаљно. Имплементација пројекта написана разложно. Предвиђена су 4 радна пакета, доста уопштено приказана, радне активности разложене само по истраживачким годинама. Листа очекиваних резултата дата укратко, али су предвиђени циљеви стратегије наведени веома импозантно и помпезно, тако да се стиче утисак да ће се реализацијом овог пројекта сасвим отклонити сви недостаци у производњи поврћа, те да ће иста бити савршено унапређена, а путем дефинисања стратегије и обрадом података, како предлагач наводи, достављених од различитих институција, што оставља утисак не реалног сагледавања. Ризици и план за превазилажење дати врло кратко и уопштено, не довољно размотрено.	5	41	46
26	2691	Валоризација биоотпада винарија кроз концепт биорафинерије	Пројекат за циљ има врло иновативну идеју да биоразградиви отпад из винарија искористи као сировину за производњу дезинфекционих средстава на бази биоетанола и одговарајућих препарата за заштиту биља. Истраживачи наводе да би зацртани циљ реализовали имплементацијом концепта биорафинерије, који би се заснивао на принципима циркуларне економије, а његов основ је прикупљање и поновна употреба индустријских ефлуената у одрживим технологијама. Радни пакети су добро структурисани и образложени. Будући да се ради о врло иновативном и захтевном пројекту постоје и значајни ризици у његовој реализацији, које су истраживачи препознали и предложили мере за њихово превазилажење. Сматрамо да је први циљ пројекта, производња средстава на бази биоетанола врло доступан, док би изолација биоагенса на бази организама или њихових метаболита за сузбијање одређених фитопатогена био далеко значајнији изазов.	8	37	45
27	2688	Иновативне зелене и нетермичке технике у функцији одређивања и смањења садржаја микотоксина у житима АПВ	Микотоксини данас заиста постају један од већих изазова када је у питању безбедност хране, али и њен економски аспект. Из тог разлога, истраживачи у фокус овог пројекта стављају побољшавање аналитичких метода екстракције и одређивања микотоксина са циљем заштите животне средине и здравља аналитичара. У ту сврху имају намеру користити еутектичке раствараче као нове, зелене раствараче због предности које они имају у односу на традиционалне раствараче, укључујући биоразградивост, могућност рециклирања, незапаљивост, нетоксичност, ниску испарљивост и ниску цену. Истраживачи такође имају за циљ применити хладну атмосферску плазму (CAP), која припада иновативним, нетермичким техникама прераде хране и има способност инактивирања неких токсигених гљивица, и може утицати на смањење садржаја микотоксина у храни. Радни пакети су врло добро испланирани и конципирани. Потенцијални ризици током, али и након реализације пројекта су препознати и коректно анализирани. Одлично научно испланиран пројекат, али сматрамо да би у овој области у овом тренутку значајнији допринос био већем развоју техника за деградацију односно смањење микотоксина у храни.	8	37	45

28	2668	Мутационо opleмењивање као одговор на изазове савремене пољопривредне производње у Војводини	Веома актуела проблематика се циљем да се испита потенцијал за примену индукованих мутација у стварању нових сорти и хибрида ратарских биљних врста (пшеница и јечам). Постављени циљеви нису у корелацији са радним пакетима, односно наведене биљне врсте које су предмет истраживања нису дефинисане и у радним пакетима.	5	39	44
29	2689	Синтеза и примена наноформулација за контролисано отпуштање пестицида у заштити биљака	Врло иновативан и амбициозан пројекат примене нанотехнологије у синтези пестицида. Примена наночестица би омогућила контролисано ослобађање пестицида уз заштиту активних састојака од деградације, што је неопходно за ефикасну контролу штеточина, а свеобухватна ефикаснија употреба пестицида би аутоматски довела до смањења загађења животне средине. Аутори имају намеру да се фокусирају на примену наноматеријала за отпуштање хербицида, као и система са инкапсулираним пестицидима унутар мезопора наночестица. Радни пакети су добро конципирани, као и задаци унутар њих. Овако високо-технолошки развијен пројекат носи и значајне ризике за његову имплементацију што су истраживачи такође предвидели. Ово се односи, пре свега, на потенцијалну немогућност синтетисања одговарајуће наноформулације са жељеним физичко-хемијска својствима, као и ризиком да финални производ нема довољно добре перформансе.	8	35	43
30	2672	Развој иновативних наноматеријала за примену у фотокаталитичком третману фармацеутских и пољопривредних загађујућих материја из водених ресурса	Истраживачи у предложеном пројекту имају намеру применити иновативну, модерну технологију у виду фотокатализе уз присуство наноматеријала за уклањање загађујућих материја из водених ресурса, пре свега, пестицида и фармацеутски активних једињења. Овако примењен процес, заснован на примени оксидних наноматеријала, би требао превазићи недостатке конвенционалних технологија пречишћавања воде. Радни пакети, заједно са циљевима пројекта су детаљно и прецизно описани. Ризици су веома добро препознати и описане су мере за њихово превазилажење. Као и код осталих истраживања у којима се користе наноматеријали, висок ризик представља њихова ефикасна синтеза, како би се добила једињења са одговарајућим хемијским, структурним и морфолошким својствима.	8	35	43
31	2562	Индустријска конопља, мускатна тиква и бундева – агробiodиверзификацијом Војводине до квалитетних сировина и нутритивно вредне хране	Опис проблема написан опширно, са детаљним непотребним уводом, са навођењем увелико већ опште познатих чињеница, при чему се само у последњем сегменту даје суштина предложеног пројекта. Циљеви пројекта поступно и конкретно наведени. У опису тренутног стања наводи се да би увођење у плодород ређе гајених, алтернативних биљних врста које добро успевају у агроеколошким условима Војводине (индустријска конопља, бундева и мускатна тиква), а не захтевају значајно већи инпут у поређењу са најчешће гајеним усевима, било решење за очување агробiodиверзитета. Очекивани утицаји пројекта јесу вишеструки, али институција предлагач пројекта даје у овом делу уопштен преглед бројних утицаја, док истовремено не наводи јасно нити појединачно који су то краткорочни и дугорочни научни, технолошки и социо-економски утицаји. План дисиминације приказан кратко, планиран у складу са Правилником, ништа велико више ван тога, осим скупова и радионица. У оквиру имплементације пројекта предвиђено је 3 радна пакета за 4 године истраживања, наведене појединачне активности али нису приказане у оквиру сваке истраживачке године, већ је то дато описно. Листа очекиваних резултата предвиђа, осим обавезних М20 радова по Конкурсу, и добијање потврде на све постављене хипотезе истраживања. Ризици и план за превазилажење дати кратко, без дефинисања интензитета сваког појединачног ризика. Кроз технички опис институција предлагач пројекта није поштовао неопходну анонимност.	5	37	42

32	2540	Моделирање атмосферског транспорта биоаеросола емитованих из познатих извора у АП Војводини	Намера истраживача у овом пројекту је направити модел за прогнозирање ширења загађујућих супстанци из тачкастих и површинских извора загађења. Овакав систем би прогнозирао дистрибуцију биоаеросола на локалном и регионалном нивоу и тиме помогао у унапређењу превенције и лечења алергија на полен, али и активности на сузбијању извора алергена. Поред користи за анализу изложености алергеном полену, систем за оперативну прогнозу распрострањања биоаеросола би омогућио и процену ризика од ширења биљних болести са заражених њива и воћњака на околне усеве. Пројекат би се фокусирао на четири различита извора биоаеросола: полен букве, полен врсте <i>Broussonetia papyrifera</i> , споре гљива родова <i>Alternaria</i> и <i>Epicoccium</i> и скробна зрна. За споре и скроб фокус би био на антропогеним изворима, жетви житарица и претовару из силоса. Радни пакети су добро осмишљени и избалансирани, а као ризици су препознати пре свега људски и финансијски фактори.	8	34	42
33	2553	Утицај јонских течности на раст и физиолошке особине биљака значајних за пољопривредну производњу Аутономне покрајине Војводине	У опису проблема су јасно и концизно предочене предности употребе јонских течности у широком дијапазону при чему је њихова употреба у пољопривреди у експанзији, што није праћено адекватним испитивањима истог, а што предлагач пројекта планира реализовати. Циљеви пројекта кратко наведени, без додатних појашњења. У опису тренутног стања се и превише детаљно наводи да је у области зелене хемије синтеза еколошки прихватљивих растварача једна од најпопуларнијих стратегија, али јонске течности се априорно не могу сматрати бенигним, због недостатка основних информација и знања о њиховом утицају на околину. Све наведено је поткрепљено релевантним литературним изворима. Очекивани утицаји пројекта су кратко и сажето дати, наведени у већем броју тражених сегмената. У оквиру плана дисиминације институција предлагач пројекта даје скромне активности које планира спровести током реализације. Планирани радни пакети обухватају сваке године испитивање на различитим врстама биљака, што указује да ће сви резултати, зависно од биљне врсте, бити једногодишњи. Наведено није прихватљиво у директној пољопривредној производњи, где је неопходно истраживања понављати током две/три године. На основу оваког плана активности, дугорочна истраживања по овом Конкурсу даће једногодишње резултате по испитиваној биљној врсти, те није јасно како ће се на основу истих унапредити конкретна производња. Листа очекиваних резултата планирана скромно, при чему се, осим обавезних M20 радова по Конкурсу, предвиђа и једна одбрањена докторска дисертација. Предвиђени ризици дати врло кратко, нису сагледани са свих аспеката.	2	39	41
34	2659	Искоришћење нуспроизвода индустрије угља за формирање биополимерних амбалажних материјала намењених за паковање хране	Намера истраживача је да искористе нуспроизводе у индустрији производње механички цеђених угља најзначајнијих угљарица (лана, сунцокрета, семенки грожђа) за развој нових, природних, биополимерних амбалажних материјала, због чињенице да је већина њих биоразградива или компостибилна. Овако развијена биополимерна активна амбалажа би била искоришћена првенствено за осетљиве прехранбене производе са високим садржајем масти. Истраживачи сматрају да поменути нуспроизводи нису довољно искоришћени, иако је поодавно познато да се ови нуспроизводи користе за производњу хране за животиње, али и биогорива. Радни пакети су добро осмишљени и термилошки добро испланирани. Као предност пројекта видим чињеницу да у нашој земљи не постоји производња биополимера или компостирајућих материјала, те би развој оваквих материјала, као решење за паковање на биолошкој основи, био значајан допринос очувању животне средине с чим наша земља има озбиљне проблеме.	6	35	41

35	2628	Примена инфрацрвене спектроскопије у циљу побољшавања плодности земљишта АП Војводине	Добро осмишљен пројекат чији је циљ унапређење система за праћење и контролу квалитета земљишта у смислу исплативости, модернизације, заштите животне средине и безбедности. За реализацију овог пројекта се предвиђа развој брзих и недеструктивних спектроскопских метода, којима би претходиле класичне, акредитоване хемијске методе анализе плодности земљишта, пре свега органске материје, азота, фосфора и текстуре. Радни пакети су добро осмишљени и испланирани. Ризици су такође адекватно препознати и процењени, и у оквиру њих сматрамо да је за успех овог пројекта основни предуслов прављење адекватних и поузданих калибрационих кривих, које би дале могућност да се брзина инфрацрвене спектроскопије примени у свом правом обиму.	7	34	41
36	2631	Поређење даљинске детекције са конвенционалним методама мапирања коровске вегетације	Недовољно образложени проблеми и тренутно стање у области предложеног пројекта, као и недовољно прецизно дефинисани радни пакети. Сходно пројектним задацима немогуће је да не постоје ризици. Научни допринос пројекта је веома низак.	5	34	39
37	2590	Алтернативна жита и уљани лан као функционална храна	У опису проблема се наводе бенефити увођења у исхрану алтернативних житарица и уљаног лана, те потреба за унапређењем производње и испитивања истих, а све у циљу коришћења у светлу функционалне хране. Циљеви пројекта опширно наведени, при чему се добар део текста односи на радне активности које су планиране, а не конкретно на циљеве. Опис тренутног стања веома кратко и уопштено наведен. Очекивани утицаји пројекта дати нејасно, са великим делом текста не припадајућим овом делу техничког описа, нису јасно наведени у свим траженим сегментима. План дисиминације веома кратак, уопштен. Радни пакети разрађени и описно приказани, без јасно дефинисаних активности током месеци односно истраживачких година. Листа очекиваних резултата смело предвиђа 45 референци. Ризици и план за њихово превазилажење нису дефинисани, осим у сегменту утицаја временских прилика на производњу на отвореном пољу. У техничком опису није испоштована тражена анонимност предлагача пројекта.	3	35	38
38	2579	Гајење поврћа високог нутритивног и лековитог потенцијала на контаминираним земљишту Војводине: биохемијско-физиолошки аспекти и здравствена безбедност	За главни циљ пројекта истраживачи су поставили дефинисање стратегија ефикасног и економичног гајења поврћа изузетних нутритивних и потенцијално лековитих карактеристика на парцелама малих предузећа и тзв. "урбаним баштама" индивидуалних произвођача. Дакле, на парцелама код којих није могуће у потпуности спровести строге стандарде органске производње због геолошких предиспозиција земљишта или близине урбаног подручја. Истраживачи имају намеру испитати састав и садржај биолошки активних секундарних биомолекула попут кумарина, фенилпропаноида, флавоноида и др. Такође им је намера испитати садржај тешких метала у земљишту и биљним органима, као и њихов утицај на квалитативни и квантитативни састав биоактивних супстанци. Из добијених резултата се желе извући закључци које поврће треба гајити на одређеним парцелама, јер је битно да у јестивим деловима биљака нема акумулације полутаната, док истовремено постоји добра синтеза биоактивних супстанци. Детаљно описани, али и обимни радни пакети, које није баш најлакше реализовати. Ризици препознати и предложене коректне мере за њихово превазилажење.	6	31	37

39	2552	Развој нових еколошки прихватљивих биопрепарата за разлагање жетвених остатака: од карактеризације до примене	Опис проблема написан преопширно, са детаљним непотребним уводом, са навођењем увелико већ опште познатих чињеница, при чему се само у изузетно кратком сегменту овог описа може наслутити суштина предложеног пројекта. Циљеви пројекта поступно и конкретно наведени, без детаљне разраде и објашњења. У опису тренутног стања наводи се да би у изналажењу решења за унапређење технологије пољопривредне производње, уз побољшање квалитета земљишта и очување животне средине, значајан допринос имала употреба биопрепарата који садрже ефективне сојеве целулолитичких и протеолитичких микроорганизама, те да је у нашој земљи заступљеност биопрепарата за разлагање жетвених остатака на тржишту веома мала. Нигде се не наводи где се овакви или слични биопрепарати користе и колико значајан допринос унапређењу производње дају. Очекивани утицаји пројекта јесу вишеструки, али институција предлагач пројекта даје у овом делу уопштен преглед бројних утицаја, док истовремено не наводи јасно нити појединачно који су то краткорочни и дугорочни научни, технолошки и социо-економски утицаји. План дисиминације приказан врло оскудно. Имплементација пројекта написана не довољно разложно. Предвиђено је 4 радна пакета за 4 године истраживања, нису наведене таксативно појединачне активности које би се реализовале у оквиру сваке истраживачке године, већ је то дато описно, детаљно али не и конкретно. Листа очекиваних резултата предвиђа, осим обавезних М20 радова по Конкурсу, само још и учешће на скуповима. Ризици и план за превазилажење дати врло кратко и уопштено, не довољно размотрено. Комплетан технички опис пријаве написан на широко, конфузно, са великим бројем понављања истих тврдњи, претпоставки и објашњења.	3	32	35
40	2638	Хидрочађ као средство у креирању нанофлуида и подизању плодности земљишта	Циљ истраживача у овом пројекту је да, помоћу хидротермалне карбонизације из пољопривредне биомасе произведу хидрочађ која се највећи делом састоји из органског угљеника, а која би се користила као алтернатива органским ђубривима и за креирање нанофлуида. Креирани нанофлуиди би могли побољшати ефикасност система размене топлоте и система за складиштење топлотне енергије. Радни пакети добро испланирани, а ризици препознати и објашњени. Као недостатак пројекта видимо недовољан временски оквир за остварење циљева пројекта попут поправљања састава земљишта, као и ефикасност креираних нанофлуида.	7	28	35
41	2584	Суплементација исхране медоносне пчеле Na-бутиратом: утицај на дужину живота, епигенетичке модификације, оксидативни статус и преживљавање колонија	Тема продужења живота и уопште опстанка пчела је врло актуелна. Али и сами аутори наводе да је суплементација исхране пчела у циљу побољшања имунитета и продужетка живота била предмет бројних истраживања, где су као суплементи коришћени чак и комерцијални пробиотици, а да су резултати ових истраживања били контрадикторни. Na-бутират је молекул са поодавно познатим позитивним ефектом на имунитет пчела и уопште антиоксидативним ефектом. Аутори добро постављају научну хипотезу у којој би била праћена експресија антиоксидативних ензима, антимикробних пептида и ензима укључених у имуни одговор, протеина топлотог стреса и вителогенина. Наводе да би све ово могло да укаже на механизам деловања Na-бутирата на имунитет, али и потенцијални геропротективни ефекат код пчела. Радни пакети пројекта су добро осмишљени и конципирани. Остаје упитно да ли би примена овако познатог и истраженог једињења као што је Na-бутират дала значајнији ефекат на побољшање имунитета, продужетка живота и уопште опстанка пчела.	7	28	35

42	2647	Развој фитохормона и биостимулатора као стратешког ресурса за пољопривредну производњу у Војводини	За свој циљ истраживачи пројекта су зацртали добијање нове, потентне, економски оправдане и еколошки неутралне формулације фитохормона. Фокус је на добијању коњугата најзначајнијег природног ауксина односно индолсирћетне киселине (IAA), чијом употребом би се могао остварити бољи принос, као и нутритивно вреднија храна. Радни пакети су добро конципирани и осмишљени. У ризицима истраживачи су препознали само оне везане за људе, време и опрему, не и методологију. Врло амбициозан пројекат са одређеним недоумицама у реализацији постављених циљева. Уколико би синтеза серије коњугата била успешно изведена, ипак остаје упитно биолошко испитивање и оправданост употребе синтетисаних коњугата на бољи принос и нутритивно вреднију храну.	7	28	35
43	2533	Одрживо управљање плавним подручјима Војводине - испаша као стратегија за очување и унапређење биодиверзитета	Истраживачи у овом пројекту желе утврдити утицај квалитета и интензитета испаше на различите групе организама и процесе у екосистемима на плавним стаништима Војводине, на примеру два Специјална резервата природе. Сматрају да ће испаша на плавним стаништима довести до унапређење сточарства, а уједно и заштите природе у АП Војводини, односно да ће кроз развој пољопривреде повећати ефективност заштите природе. Иако су радни пакети коректно конципирани, сматрамо да недостају подаци о броју, врсти и учесталости пуштања домаћих животиња на испашу. Овакви подаци би свакако имали значајан утицај на стање биодиверзитета који се жели посматрати. Уз сво уважавање предложеног пројекта, сматрамо да би постојали много бољи начин за унапређење сточарства односно говедарства која би била повезана са испашом, и ту пре свега мислимо на систем крава-теле.	5	29	34
44	2529	Оптимализација мицеларне косолубилизације биолошки активних секундарних метаболита воћа са простора АП Војводине у формулацијама значајним за прехранбену и фармацеутску индустрију: монокомпонентне и бинарне мицеле у солубилизацији комплексних смеша	Циљ пројекта је добијања формулација вишекомпонентних смеша површински активних супстанци (сурфактаната) и биолошки компатабилних адјуванаса са што већим и селективнијим капацитетом солубилизације и косолубилизације секундарних биљних метаболита (D) уз најмањи могући еколошки траг сурфактаната. Потреба за овим формулацијама произилази из чињенице што је растворљивост секундарних биљних метаболита у води ниска. Радни пакети су набројани, али више таксативно, онако како би се наводили радни задаци, не на начин како се то очекује при писању овакве врсте пројекта. Ризици су препознати, али далеко од тога да су детаљно описани, као и мере за њихово превазилажење.	5	25	30

